Od objawu do przyczyny - klucz diagnostyczny

Zacznij od tego, co widzisz na roślinie. Kolumna „pierwszy krok” podaje działanie niechemiczne - zgodnie z zasadą, że chemia jest ostatecznością, nie odruchem.

Co widać	Gdzie	Prawdopodobna przyczyna	Pierwszy krok
Biały, mączysty nalot, dający się zetrzeć palcem	wierzch liści, młode pędy	**Mączniak prawdziwy** (grzyb)	Usuń porażone części, rozluźnij nasadzenia, ogranicz nawożenie azotem
Szary, puszysty nalot na gnijącej tkance	kwiaty, owoce, pędy	**Szara pleśń** (grzyb)	Usuń porażone części, obniż wilgotność, zapewnij przewiew
Brązowe plamy z wyraźną obwódką, powiększające się	liście	**Plamistości grzybowe**	Usuń porażone liście, podlewaj pod korzeń zamiast na liście
Nalot od spodu liścia, żółte plamy od góry	liście	**Mączniak rzekomy** (grzyb)	Usuń porażone liście, unikaj zwilżania blaszek wieczorem
Mokra, cuchnąca zgnilizna, wyciek śluzu	bulwy, cebule, podstawa łodygi	**Choroba bakteryjna**	Usuń i zniszcz roślinę, zdezynfekuj narzędzia i doniczkę
Mozaika, pstrokacizna, jasne pierścienie, deformacje	liście, całe pędy	**Choroba wirusowa**	Nie da się wyleczyć - usuń roślinę i zwalczaj mszyce przenoszące wirusy
Skupiska drobnych owadów, lepka spadź, zwinięte liście	wierzchołki pędów, spody liści	**Mszyce**	Zmyj silnym strumieniem wody; sprawdź, czy nie ma już biedronek i larw bzygów
Delikatna pajęczyna, drobne jasne nakłucia	spody liści, kąty nerwów	**Przędziorki** (roztocza)	Zwiększ wilgotność powietrza, izoluj roślinę, przemyj liście
Srebrzyste smugi i czarne punkciki odchodów	liście, kwiaty	**Wciornastki**	Zawieś niebieskie tablice lepowe, zwiększ wilgotność
Wygryzione dziury i nadgryzione brzegi blaszki	liście	**Gąsienice, chrząszcze lub ślimaki**	Zbierz ręcznie; ślimaki sprawdzaj wieczorem i po deszczu
Żółknięcie między nerwami przy zielonych nerwach	równomiernie na roślinie	**Niedobór składników**	Sprawdź odczyn i zasobność podłoża, skoryguj nawożenie
Brązowe, suche końce liści	rośliny doniczkowe	**Suche powietrze, przelanie lub zasolenie**	Sprawdź drenaż i częstotliwość podlewania, przepłucz podłoże
Więdnięcie mimo wilgotnej ziemi	cała roślina	**Zgnilizna korzeni po przelaniu**	Wyjmij z doniczki, obetnij zgniłe korzenie, przesadź w świeże podłoże

Kolor przy pierwszej kolumnie: zielony - choroba grzybowa, bakteryjna lub wirusowa; oliwkowy - szkodnik; błękitny - przyczyna nieinfekcyjna, czyli błąd w warunkach uprawy.

Zanim sięgniesz po preparat

Integrowana ochrona roślin jest od 2014 roku obowiązkiem profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin, ale jej logika sprawdza się w każdym ogrodzie.

Pięć kroków w obowiązującej kolejności

1. **Zapobiegaj.** Płodozmian, odmiany odporne, zdrowy materiał nasadzeniowy, właściwe stanowisko i rozstawa, zrównoważone nawożenie, czyste narzędzia. Większość problemów zaczyna się od zagęszczenia i nadmiaru azotu.
2. **Obserwuj i rozpoznaj.** Regularnie przeglądaj rośliny, także spody liści. Oznacz sprawcę, zanim zaczniesz działać - objaw musi pasować do przyczyny, inaczej zabieg będzie chybiony.
3. **Oceń, czy warto działać.** Sama obecność szkodnika nie jest powodem do zabiegu. Próg szkodliwości to moment, w którym spodziewane straty przewyższą koszt reakcji.
4. **Zacznij od metod niechemicznych.** Zbieranie i usuwanie porażonych części, bariery i pułapki, wsparcie organizmów pożytecznych. Prawo nakazuje przedkładać je nad chemię, jeśli zapewniają ochronę.
5. **Chemia na końcu i wybiórczo.** Preparat dopuszczony do obrotu, dawka z etykiety, termin poza oblotem zapylaczy. Zapisz nazwę handlową i substancję czynną - rejestracje wygasają, substancje zostają.

Odległości obowiązujące przy zabiegu chemicznym

20 m od pasiek	**3 m** od zbiorników i cieków wodnych	**3 m** od dróg publicznych	**Nie w pełni kwitnienia** w porze oblotu owadów zapylających

Notatnik obserwacji

Data	Roślina	Co widać	Hipoteza	Co zrobiono	Efekt po tygodniu